

Mellékletek:

A felsődabasi vásár

Az országos híru dabasi vásár térségünk leglátogatottabb hagyományörző rendezvényei közé tartozik. Elmúlt már 150 éves, azaz lehet mondani, hogy a múltjából él, de jól állja a modern idők kihívásait is. A színes forгатag történetje egy kis község, Felsődabas nagy álmaként indult. Jelképes üzenet, hogy engedélyének megadása a magyarság gazdasági föllendülést hozó korszaka kezdetén történt: a kiegyezést követő Andrássy kormány kereskedelemügyi miniszterének aláírása 1868. június 19-én száradt meg a határozat papírján.

Gorove István (1819-1881) kereskedelemügyi miniszter engedélyező határozata 5 nappal később vált nyilvánossá a korabeli minisztériumi közlönyben: „Pestmegyébe kebelezett F.-Dabas községnek évenként február 18-dikát, augusztus 3-dikát, és november 1-sejét megelőző vasárnap és hétfőn országos, hetenkint szerdán pedig hetivásárok tartása megengedtetvén, az ezennel közhírré tétetik. Pesten, 1868. június hó 19-én.” Ennek megfelelően a felső-dabasi országos vásár kétnapos volt évtizedeken át, és kezdetben tartottak belőle egyet februárban, egyet július, és egyet szeptember hónapok végén. Ez összesen évi hat napot tett ki, és az évszakokat tekintve a tavasz vásár nélkül maradt. A hetivásárok gyakorlatilag a jóval kisebb forgalmú piacokat jelentették. Az országos vásárok a pontos időpontokkal akkoriban a kalendáriumokban kapták a legszélesebb körű nyilvánosságot, melyekben a felső-dabasi vásár értelemszerűen első ízben 1869-ben jelent, jelenhetett meg.

A tavaszi vásár hiánya hat évvel később nyert megoldást, mint azt a Budapest Közlöny 1874. február 6-i számának címdala tanúsítja: „Pestmegyébe kebelezett Felső-Dabas község kérvénye nyomán megengedtetett, hogy ott évenként május hó első vasárnapján és azt követő hétfőn egy negyedik országos vásár tartassék, mi ezennel közhírré tétetik.” Az engedélyező miniszter gróf Zichy József (1841-1924), a Deák-párt tagja volt.

Évszakonként egy, évenként négy kétnapos vásár: ezzel kialakult a felső-dabasi vásárok tartásának időrendje, s a vásár egyetlen évtizeden belül olyannyira felfutott, hogy Pest vármegye jó híru, országosan is számon tartott kereskedelmi pontjává vált,

Galgóczy Károly (1823-1916) gazdasági író, statisztikus, akadémikus a vármegye monográfiájában az alábbiak szerint summázz:

„Pesti alsó járás: Itt Alsó-Némedin 4, Felső-Dabason 4, Ócsán 4, Soroksáron 4 vásár esik; köztök legkielégítőbben látogatott a felső-dabasi, különösen vidéki iparosok által: de a szarvasmarha, ló és sertés vásárok szintén többször élénkek.”

A kalendáriumok a XX. század elején is évről évre a felső-dabasi vásár évtizedekkel korábbi vásártartási engedély időpontjait közlik: február 18-át, augusztus 3-át és november 1-ét megelőző vasárnap és hétfő, továbbá május első vasárnapja, és a csatlakozó hétfői nap. A kétnapos vásárok első napján állat- és kirakodóvásár, míg a második napon kirakodóvásár volt.

1936-ban az Országos Mezőgazdasági Címtár szerkesztői is Galgóczy Károly következtetéseit erősítették meg:

„Kiemelhetjük ugyanis e tekintetben azt, hogy a község nagysága, vagy kicsiny volta nem befolyásolja minden esetben a vásár forgalmának nagyságát. Hogy tényleg így van, példa reá Felsődabas, mely 1200 lelket számláló, elég kis község, mégis nagyobb forgalmú vásárjai vannak, mint az ugyanazon járás területén lévő és háromszorta nagyobb és népesebb Ócsa, vagy Alsónémedi községnek.”

1941 decemberében, miniszteri rendelettel a település kérelmére indított eljárásban megváltozott az évi négy országos állat- és kirakóvásár időpontja: ezt követően minden évben a február 25-ét követő hétfőn, április utolsó hétfőjén, augusztus első hétfőjén és október utolsó hétfőjén tartották őket. Amennyiben az adott nap ünnepre esett, a következő köznapon kellett a vásárt megtartani.

Pótolhatatlan emberi veszteségek és nehezen, hosszú évek munkájával pótolható vagyoni károk: ebből a szinte kilátástalan helyzetből kellett Felsődabas életét újra indítani 1945-ben. A családokat sújtó veszteségeken túl megrongálódott, illetve elpusztult a községháza, a jegyzői lakás, az iskola és a vásártéri berendezés. Gágány Ferenc községi bíró és dr. Rápolthy Károly jegyző vezetésével sikerült mindent ideiglenes jelleggel helyreállítani és a működést beindítani. 1948-ban a település közösségi háborús kárait 200.000 Ft-ra becsülték.

1947-ben a megyei hatóság a vásártéri háborús károk helyreállítását írta elő a községnek, mulasztási késedelem esetére kilátásba helyezve a vásár betiltását. 200 darab betonoszlopot, (ára 4.000 forint), továbbá 1.200 folyóméter 5 mm-es huzalt (ára 350 forint), 600 folyóméter drótkerítést (ára 1250 forint) kellett pótolni, a szerelési munkák 500 forintba kerültek, továbbá más költségelözmény is volt már, így összesen 7.300 forint hitel felvételére kényszerült a testület. Később a bevételek értékelésekor rögzítették, hogy a vásári helypénzekből az előirányzott 6.000 forinttal szemben 10.843 forint folyt be. Ez a többletbevétel lehetőséget teremtett a vásártéri cédulaház újraépítésére, melyet három éves folyamatként terveztek meg. Az első évben a felmerülő építési anyagok egy részének beszerzését tűzték ki célul.

Nem maradtak el tehát az országos állat- és kirakodóvásárok, továbbra is évente négyet tarthatott a település, ugyanúgy, mint 1945 előtt, a hétfői napokon. Ezekre 1948-ban március 1-én, április 26-án, augusztus 2-án és október 25-én került sor. A forgalom azonban még korántsem idézte a háború előtti, különösen nem az utolsó békeévként jegyzett 1938-as évet, hiszen a gazdasági alapok még igen szerények voltak.

Alsódabas és Felsődabas községek Dabas néven történő közigazgatási egyesítését a Magyar Közlöny 1950. február 19-i száma jelentette be, hivatkozva a belügyminiszter 165.159/1946. III. 1. számú rendeletére, mely alapján a folyamat elindult. 1949 előtt azonban még többpártrendszer volt Magyarországon, és az érintett települések tiltakozásával érdemben foglalkoztak a hatóságok. A két község így időt nyert, törekvésüket minden bizonnyal az alsódabasi Dinnyés Lajos miniszterelnökségének időszaka (1947. május 31. – 1948. december 10.) is segítette. 1950-ben viszont már egyértelműen diktatúra volt, a fellebbezés lehetősége fel sem merülhetett. Az új település községi tanácsának elnöke Valaszky Károly lett, aki 1957-ig töltötte be ezt a tisztséget. Helyetteseként, 1953-ig, a szintén felsődabasi illetőségű Gágány Ferenc működött.

A vidéki ember életét ezekben a nehéz időkben a beszolgáltatás, a padlássöprés és a kuláklista fogalmakkal lehet a leginkább jellemezni. A kisboltokat államosították, az iparosok többségét szövetkezetekbe (ktsz) kényszerítették. Ebben a dermesztő légkörben minden a kereskedelem szabadsága ellen hatott, az állam térítés nélkül elvonta az árualapokat, gyakorlatilag büntette a többlettermelést, a beszolgáltatás elől megmentett terményfelesleg pedig jellemzően a vásárt megkerülve talált újjgazdára, ráadásul az emberek szegénységben éltek. Az államosított üzletek ürességtől kongó polcainak világában mégis üdítőleg hatott a dabasi vásár színes forgataga. A legelkötelezettebb kézműiparosok a hatósági vegzálások ellenére kitarítottak szakmájuk, önállóságuk mellett és továbbra is élt körükben a felsődabasi vásár jó híre. Így évente négyszer a helyiek, a környékeliek itt tudták beszerezni a közsükségleti cikkeket, a mindennapi élethez szükséges apróságot, és még egy kis vásárfiát is tudtak a gyerekeknek vásárolni. Ne legyen kétségünk afelől, hogy a korszak fontos jellemzője és kelléke, a padlássöpréshez is információkat gyűjtő besúgórendszer is számon tartotta a vásári alkalmakat és tagjaik árgus szemekkel ott pásztáztak a sátorsorok között.

A tévesztés még tovább rombolta a falvak lakóinak életvitelét, de a felsődabasi vásárt éppen a régi életformához való ragaszkodás tartotta fenn, hiszen a vidéki ember a szükségleteit sokáig innen tudta beszerezni, illetve az értékesítésre szánt terményét vagy jószágát is itt tudta értékesíteni. Még öltözékében is őrizte a hagyományokat, mely a kézműiparosok (szabó, cipész, szűcs, kékfestő) fennmaradását segítette.

A vásári forgalomról nagyon kevés adat maradt fenn ebből az időszakból. Alapvetően politikai indíttatása volt a rendszeres sajtótudósítások, publikációk elmaradásának, ugyanis a hatalom a múltból örökölt intézménynek, a múlt csökevényének tekintette az országos vásárt, mely nem fért bele az államilag irányított tervgazdálkodás kereteibe.

1970 januárjában indult a dabasi autóvásár, melyet minden hónapban egyszer, a második hétfői napon, az országos állat és kirakodóvásárral egy időben tartottak a vásártéren.

A hétfői vásártartás viszont komoly gondot okozott a helyi gazdasági egységeknek, hiszen különböző okokból, de sokan akartak oda eljutni, ami tömeges egynapos szabadsággal járt, ellehetetlenítve a napi munkavégzést. A helyi nagyobb üzemek vezetői ezért összefogva lobbiztak ennek megváltoztatásáért, s erőfeszítéseik 1980 januárjában vezettek eredményre. Ettől kezdve minden hónap második vasárnapján tartották a vásárokat.

A rendszerváltás utáni folyamatok kedvezően hatottak a vásár működésére. Az árubőség és a magas látogatottság vált jellemzővé. A korrallal együtt az életmód is hatalmasat megváltozott, a kereskedelmi szempontokon túl előtérbe kerültek a turisztikai kritériumok. Az Unió csatlakozás számos pótlólagos beruházást igényelt, melyet sikerrel teljesített a városi önkormányzat. A közelmúltban éppen a koronavírus világjárvány korlátozó intézkedései mutattak rá, hogy a vásárok megtartására változatlanul komoly lakossági igény van, elmaradásuk negatívan hat a közösség hangulatára.

Kosztolányi képviselő úr emlékeiből

Elképzelhetetlen, hogy legyen olyan felsődabasi lakos, akinek nincs a vásárhoz és a vásártérhez fűződő személyes emléke. Kosztolányi Gyula képviselő úr ráadásul még helytörténeti kutatásai révén is számos történettel találkozott, így egy egész csokorra való történetet ismerhetünk meg tőle:

- A vásárteret körbe kerítették, szekciókat alakítottak ki olyan beton oszlopokkal, amikbe 2 db lyuk volt hagyva és ezekbe beton vashuzalt fűztek köbe-körbe két soron. A vásártér közepén a cédulaház állt, ahol az állatokkal és más a vásárral kapcsolatos iratokat intézték. Az állatvásárnak kialakított rész közelében, de még a kirakodó vásári részen volt a leventék - felsődabasián szólva - „lövő” (lövő) dombja, azaz egy golyófogó domb. Ez kb. 4-5 méter magas mesterséges domb volt. A dombra merőlegesen volt két árok, amikből a földet kitermelték. A két árok között volt a leventék lövőállása.

- A háború vége felé itt állomásoztak a németek Tigris tankjai. Az iskolát is lefoglalták szálláshelyül a német helyőrség részére. A tankosok között volt Thomas Oszkár osztrák-német katona, aki szerelmes lett egy Besnyői utcában lakó felsődabasi lányba. A katona orosz fogsága alatt megtanult magyarul, de mire Dabasra ért, már a leány torokgyíkban meghalt. A katona többször meglátogatta a leány sírját. Később a felségét és még a lányát is elhozta. A felsődabasi Szaller családdal ápolt baráti kapcsolatot.

- Az „Újjáépítő magyarok. Az országépítés három esztendeje” című könyv 641. oldalán találtam egy mellékletet, ez a háború utáni helyzetet jellemzi. A kiadási időpontját nem találtam meg, de lehet következtetni rá, hogy a 3 éves terv alatt vagy után adták ki. Tildy Zoltán írta a bevezetőt és a pártok képviselői is írtak bele. E szerint a község bíróját Gágány Ferenc, vezető jegyzője pedig dr. Rápolthy Károly volt. A háborúban megrongálódott a község háza épülete, a jegyzői lakás, az iskola és a vásártéri berendezés. Az összes kár kb. 200.000 Ft. Ideiglenes helyreállítások történtek, hogy a működés megindulhasson. Új község házat, kultúrházat, napközi otthont, szeszfőzdét, sőt még gyümölcsaszalót is terveztek. A vásári dolgokkal 1947-ben a képviselőtestület többször is részletesen foglalkozott. A testületi jegyzőkönyv rögzíti, hogy a „vásártér kerítése háborús események következtében teljesen elpusztult, és annak helyreállítását a község megkezdte, miután figyelmeztetést kapott, hogy amennyiben nem hozza rendbe záros határidőn belül vásárterét, úgy a hatóság

megtiltja a vásárok tartását.” Szükség volt 200 darab betonoszlopra, amelynek ára 4000 forint, továbbá 1200 folyóméter 5 mm-es huzalra 350 forintért, 600 folyóméter drótkerítésre 1250 forint árban, a szerelési munkák 500 forintba kerültek, továbbá más költségelözmény is volt már, így összesen 7300 forint hitel felvételéről hoztak döntést. Később a bevételek értékelésekor rögzítették, hogy a vásári helypénzekből az előirányzott 6000 forinttal szemben 10843 forint folyt be. Ez a többletbevétel lehetőséget teremtett a vásártéri cédulaház újrakepítésére, melyet három éves folyamatként tervezett meg a testület. Az első évben a felmerülő építési anyagok egy részének beszerzését tűzték ki célul. A teljes megvalósítás már biztosan 1950, azaz a két Dabas összevonása után történt, de a Szabad Föld még 1950-ben is Felsődabast hirdette az országos vásár helyszínéül.

- A vásártéri kerítés oszlopaihoz, pontosabban az azoknak ásott gödrökhöz is fűződik történet, amit Újvári József naplójából ismertem meg. Akkoriban ugyanis futball-pályaként is használta a község a vásártér. Meccs közben – írja Újvári - a „Sérült játékos az egyik gödör közelébe fektették a fűre, és magára hagyták. Valószínű erős fájdalmában, félig öntudatlanul, fekvő helyzetében jajgatva a gödör felé kúszott, amelybe fejjel lefelé beleesett – kb. 1,5 m mélységbe. Az esetet csak én láttam, és akiknek szóltam, hogy mi történt, a szurkolással voltak elfoglalva. Sajgó a helyzetében mozdulni sem tudott, hanem mint dugó az üvegben, várta a segítséget. Percek teltek el, mire a segítség megérkezett, lábainál fogva kihúzták. És mert a gödör alján kisebb mértékben sár is képződött, ezért az arcát a ráragadt sártól nem lehetett látni.” Az oszlopok részére ásott gödörbe eshetett bele fejjel lefelé a sérült futballista, akinek a családneve volt Sajgó. A Sajgó családnál a szülők pékséget üzemeltettek. Később ezt a tevékenységüket Sáriban folytatták. Két fiúgyermekük halt hősi halált a 2. világháborúban.

Bár a mérkőzés a mai József Attila utca - Vásártér út vásártérrel átellenes oldalán zajlott, valahogy átvihették a vásártér oldalára. A meccset általában Ébert Zoltán (Culi bácsi) vezette reverendában. Ma Takács Pál és Baloghék házai találhatóak a hajdani focipálya helyén. A focipálya később teljesen a vásártérre került át a József Attila utcával párhuzamosan. A mai Kossuth Zsuzsanna Szakképző és a Sallaiék háza is ráépült a hajdani vásártéri focipályára.

- Az 1950-es években egyéb szórakozási célokat is szolgált a vásártér. Újvári József feljegyzése szerint: „Nyári időszak alatt a vásártéren történtek különféle rendezvények. Általában a tanítónő kezdeményezésére, egyszerűbb darabokat tanított be és azt adták, ill. adtuk elő. Az előadásra természetesen hivatalosak voltak a szereplő gyermekek összes rokonai, akik kötelező jelleggel meg is jelentek. Télen a Szaller-kocsma „nagytermében” volt előadás, ahol én is felléptem. Bogárnak öltöztettek, szárnyaim voltak és bordóból készített hegedűvel muzsikáltunk.”

- Az 1956-ban, a vásártéren megrendezett mezőgazdasági kiállításról ismét Újvári József ír: „1956. augusztus 20-án, a vásártéren egész napos program volt rendezve. Mezőgazdasági gépek, termények voltak kiállítva, zene szólt. Én is ott voltam és arra emlékszem, hogy ott volt Papp László ökölvívó, aki bemutatót tartott.” Saját emlékem szerint Papp László és Kajdi János bokszoló bemutató mérkőzéséhez a ringet a Vásártér és a József Attila utca sarkához közel, a nyárfák alatt állították fel. Nem tudom, hogy mennyire volt megrendezett a dolog, de Kajdi egyet behúzott Papp Lászlónak. Amit ezután Kajdi kapott, azt már nem vitte volna haza senki a nézők közül...

- Annak idején a felsődabasi konda is itt legelészett. A cédulaház mellett volt a dagonyázójuk. Itatásukra kút szolgált. Az utolsó kondás Botlik Annus néni volt a családjával. A kondások gondozták a községi kant és oda vihették a helyiek a bűgő disznóikat. A felsődabasi közgyűlésnek gyakran szerepeltek a napirendjén tenyészállatokkal kapcsolatos témák. Ez is megérne egy külön írást.

Az immáron 154 éves Felsődabasi vásárt és hangulatát Valentyik Ferenc helytörténész írása alaposan bemutatja. Az írás szerintem még kiegészíthető azzal, hogy napjainkra ismét

nemzetközivé vált a vásár. Az 1902-ben született édesapám elbeszélése szerint gyermek korában bosnyák árusok is jártak ide. Napjainkra az eladói oldal szereplői között minden alkalommal megjelennek székely és más erdélyi árusok. Molnos Peti Sándor Barótról csetreseket, kalapokat, csergéket, fa játékokat, stb. árul. Más árusok pl. sajtokat hoznak. A sátruk előtt rendszeresen sorállás van. Kínai és más távol keleti árusokkal is lehet találkozni. Afrikaiak is időnként feltűnnek. A Gábor cigányok mind az eladói, mind a vevői oldalon jelen vannak. A járvány előtt gyakran lehetett látni finn, holland és német turistákat is. A városunk vendégeinek is be szoktuk mutatni a vásárt. Pl. az üzbég vendégek körében is tetszést aratott és otthonosan jártak az árusok sorait.

Kezdetben Felsődabas község, majd Dabas üzemeltette. Napjainkra Dabas város kiadta az üzemeltetés jogát, hogy még kulturáltabb és átláthatóbb körülmények között kerüljön megtartásra a vásár.

Néhány irodalmi vonatkozás

Vay Sándor: A paprikás bál (részlet, 1907)

„Gyermekkorom nagyfontosságú eseményei közé tartoztak mindig a dabasi vásárok. Nagy dolog volt ez szörnyen. Öreganyám már napokkal előbb kezdte írni a comissió-listát. Százszor behívta Marcinkát, az ispánt, szájába rágta, hol s mit kell venni s lelkére kötötte, nehogy valamit elfelejtsen. Érdekes volt ez a lista. A nagyasszony horgos, hegyes betűivel ott ékeskedett: szita, egérfogó, leves szűrő, szemétlapát, tejes-köcsög, túrőzacskó, kis veidling, nagy veidling, mézeskalács, surcnak való kékfestő – s hej, ki tudná, mi mindenre kellett szegény Marcinkának gondjának lenni!

Délután befogták a ponnykat. Föltelepedtünk a belga-kocsira. Így hívták a kocsisok a gyönyörű szép kis kosár-kocsit, mert a belga királynétől kaptuk ajándékba. Elöl ment nagymama a hintón. Rendesen Kun Lujzi kísérte, a házi varrónő. Minket meg Kaliczáné őrzött, nehogy eltérferegjünk a vásárban. Nagyon rövid pórázra fogtak ilyenkor, mióta a sári búcsún a cigányok el akartak lopni.

Legnagyobb mulatságom az ördögmalom volt, meg a duttyán. Pestvármegyei embernek nem kell magyaráznom, mi az a duttyán, de Nagy-Szebenben vagy Nyitrán, aligha tudják, hogy duttyán az a négy cölöpre akasztott ponyva-sátor, amelyik alatt esznek-isznak, mulatoznak. A mázoscserep tányérokban illatozik a jóféle lacipecsenye, kolbász. Bugyli-bicskával falatozták a kék mándlis atyafiak. A Pali bandája meg húzta:

*Az én szoknyám sárga pikét,
Lippentsük hát egy picikét...*

A duttyán mögött ott táncoltak a híres lányok, akik már Pestet is megjárták s a fejüket menyecsülésre kötötték.

Az élemedettebb asszonyokat *Hudákné* tartotta szóval. Tizenhárom határban ő volt az első kofa. Dühösen vetekedett *Harmincznéval*, hogy az ő kundschaftja a környéken minden úri família. Ő hordta nekik Pestről a finom pomarancsot, citromot, halat. Ő meg megveszi tőlük a drága jó körtét, almát. Meg is becsülik mindenfelé, ahova csak befordul.

- Úgy ám, galambom, - magyarázta s forgatta a sok pálinkától violaszínű tülök orrát, - még a gróf Rádayné, meg a Szilassy György úr is a fehér abroszos asztalához ültet, mikor megvásárolom a finum virgulézer körtéjét, ringlóta szilváját.

A lovakat, marhákat mustráló komposszeszer urakat *Parragh Tóni* meg *Mády Ferkó* mulattatták. Parragh minden vásáron el akarta adni híres fakó csödörét, de mindannyiszor megsiratta s hazavitte. Nem bírt tőle megválni. Sokat évődtek vele az urak. Mády Ferkó meg millió mesét, anekdotát tudott...”

Gyóni Géza: Örtúznél

A csapat nyugszik. Ma éjjel én virrasztok,
S virrasztanak az őrző csillagok.
Parázs fényében pirosló szép arcok -
Ma jól végeztük megint a napot.

Megolvasom: egy... kettő... Mind megvannak!
A mellek járnak, mint a fujtató.
Hejhaj, fiaim, e széles mellekre
De rég nem borult csókolni való!

Szálljatok erre, álom angyalkái,
Egy-két óra csak, ami jár nekünk.
Hamar befogni a Göncöl-szekérbe:
Egy-két órára otthon lehetünk.

Mint a sárkányok, úgy rohantak nappal
S most úgy alusznak, mint a gyöngé bárány.
Császár hadnagy már mosolyog is hozzá:
Ott jár a kópé a más háza táján.

Kend, Bogdán sógor, ma megint kirúgott;
A fogát is kend ott hagyta kishíján -
Négy muszka ellen... Ha haza nem jön kend,
Mit szól majd az a szabadkai kislány?

**Szabó pajtás már rendesen csinálta:
A muszka sorból kettőt kikerített.
Most ott választ a dabasi vásárba
A babájának mézeskalács-szívet.**

Kovács uramnál biztosan szüret van:
Olyan jóízűt csettintett a mustra.
Budai korcsma cégéréen is lóg már,
Akit levágott, a tarfejű muszka.

Mihály még most is rohamot kiáltoz, -
Abból hiszen csak majd ma is kijut.
Dörög is már a muszkaszomorítónk -
Hahó! hajnallik. Jó reggelt fiuk!

(Pikulice, okt.)

Falu Tamás: Vásár

Jó lenne a vásáron
Mézeskalácsot venni.
Egy mézeskalács-szívet
Szívem helyére tenni.

A mézeskalács-szívvél
Menni, mindig csak menni,
Egy mézeskalács-szívet
Örökre társul venni.
S két kis szerelmes verssel,
Mely boldog, büszke, bátor,
Más szívekbe nevetni,
Míg összedől a sátor.

A felsődabasi vásár körzetünkben a leginkább látogatott hagyományörző rendezvény. Gazdasági jelentőségét tekintve mindinkább turisztikai vonatkozásai kerülnek előtérbe, ezért besorolása kiválóan erősíti értéktárunk „turizmus” kategóriáját.

Bibliográfia

- Galgóczy Károly: Pest-Pilis-Solt-Kiskun megye monographiája I–III. Budapest, Weiszmann Testvérek, 1876-1877.
- Vay Sándor gróf: A paprikás bál. Pesti Hírlap, 1907. február 3. pp. 33-34.
- Magyarország területén tartani szokott országos és hetivásárok betűrendes jegyzéke (1909. január hó 1-i állapot szerint). Budapest, Pesti Könyvnyomda Rt., 1909. p. 23.
- Gyóni Géza: Lengyel mezőkön, tábortűz mellett. Versek. Przemysl, Knoller és Fia Könyvnyomdája, 1914. pp. 33-34.
- Falu Tamás: Mézeskalács (vers). Új Idők 1922. május 7. p. 367.
- Dr. Gesztelyi Nagy László, vitéz Czeglédy Béla, Kiss Elemér, dr. Ormándy János, Wittner Ernő (szerk.): Országos Mezőgazdasági Címtár II. Duna-Tisza köze. Kaposvár, 1936. pp. 134-139, 163, 268-270.
- Gáspár László, Zsadányi Oszkár (sajtó alá rend.): Újjáépítő magyarok: az országépítés három esztendeje. Budapest, Kossuth Kiadó, 1948. p. 641.
- Sz. E.: Minden hónapban országos vásár – Magas állat- és autóárak – Kinek kell ostornyél, istráng? Pest Megyei Hírlap 1970. május 21; p. 3.
- Dr. Petri Edit: Adalékok a négy község történetéhez 1872-1944. In: Dr. Petri Edit – Dr. Torzsa István (szerk.): Tanulmányok a 700 éves Dabas történetéből. Dabas, 1975; pp. 151-245.
- Ortutay Gyula (főszerk.): Magyar néprajzi lexikon I.-V. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1977-1982.
- Akác László: TV-figyelő. Hétféje. Pest Megyei Hírlap 1985. december 12. p. 5.
- Szlazsánszky Ferenc: A parasztelek mottója. Hetek 1998. július 18.
- id. Bábel Balázs nyomán: A dabasi vásár. Odafigyelő 2006. augusztus. pp. 10-11.
- F. Tóth Benedek: Sárkányölő pecsenyecsikó – A dabasi lóvásáron jártunk. Vasárnapi Hírek 2014. április 27.
- Valentyik Ferenc:
- 150 éves a felsődabasi vásár. Dabasi újság 2018. június. p. 20.
- 150 éves a felsődabasi vásár. Kosztolányi képviselő úr emlékeiből. Dabasi Újság 2018. augusztus. pp. 4-5.

Összeállította: Valentyik Ferenc